

УДК 811.111:379.85

О.Б. ТАРНОПОЛЬСЬКИЙ,

доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри прикладної лінгвістики та методики навчання іноземних мов Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

ЕКСПЕРІЄНЦІЙНІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КОНСТРУКТИВІСТСЬКОМУ ПІДРУЧНИКУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ТУРИЗМ»

У статті аналізуються структура розділів підручника з англійської мови для студентів спеціальності «Туризм». Підручник будується на засадах конструктивізму, тобто такої організації навчального процесу, яка забезпечує студентам мимовільне оволодіння мовою через участь у іншомовній професійній комунікації, що розгортається у ході виконання навчальних завдань, де моделюється професійна діяльність майбутнього фахівця. Ці завдання виконуються в експерієнційних видах навчальної діяльності, які й забезпечують моделювання професійної діяльності і професійної іншомовної комунікації, даючи студентам можливість мимовільно опанувати іноземну мову професійного спілкування через практичний досвід (experience) участі у такому спілкуванні. Наводяться приклади всіх видів експерієнційної навчальної діяльності, що використовуються в усіх розділах підручника у відповідності до підрозділів кожного розділу.

Ключові слова: підручник з англійської мови, спеціальність «Туризм», конструктивізм, експерієнційні види навчальної діяльності.

Постанова проблеми. Для свого економічного зростання Україна потребує всебічного розвитку індустрії туризму, особливо міжнародного туризму, як однієї з найбільш рентабельних галузей національної економіки. Усвідомлення цього факту привело до того, що все більше вишів розпочинають підготовку фахівців за спеціальністю «Туризм» і все більше абітурієнтів обирають саме цю спеціальність як свою майбутню професію. Але якщо йдеться про міжнародний туризм, справжнім професіоналом у названій галузі можна стати лише при дуже високому рівні володіння іноземною мовою, перш за все англійською як мовою міжнародного спілкування.

Якісна іншомовна (англомовна) підготовка студентів спеціальності «Туризм» вимагає як першу і обов'язкову умову наявність якісного підручника, який би, перш за все, був розроблений саме для професійної мовної підготовки майбутніх фахівців туристичної галузі (навчання мови для суто професійних цілей і професійного спілкування), а не для навчання загальнонавчальної мови. По-друге, такий підручник має бути побудованим на базі найновіших та найпередовіших вітчизняних та зарубіжних досягнень у галузі навчання іноземних мов для професійних цілей. Нарешті, по-третє, потрібний не зарубіжний (хоча б і найкращий) підручник з англійської мови для фахівців туристичної галузі, а підручник саме вітчизняний, у якому були б повністю взяті до уваги особливості праці майбутніх українських менеджерів туризму, особливості їх підготовки та менталітету, особливості їх навчання у ВНЗ.

Такого підручника в Україні ще немає, і його створення вимагає вирішення численних наукових, методологічних, методичних і практичних питань. Заради вирішення цих питань і створення такого підручника в Університеті імені Альфреда Нобеля був розпочатий відповідний проект, який зараз наближається до завершення. Кінцевим результатом проекту буде вже майже підготовлений підручник «*Tourist Matters*» («Туристичні справи»), опису якого, разом з аналізом методики, покладеної в його основу, присвячена ця стаття.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В основу розробки підручника був покладений описаний у літературі конструктивістський підхід, який у навчальній практиці реалізується через експерієнційні види навчальної діяльності. Саме цей підхід і ці види навчальної діяльності розглядалися як найпередовіші та найбільш ефективні серед досягнень сучасної методики навчання іноземних мов для професійних цілей.

Конструктивізм, що широко використовується у сучасній педагогіці вищої школи, лише відносно нещодавно був включений до арсеналу підходів, на яких може базуватися та чи інша методика викладання іноземних мов [4; 6], зокрема і перш за все, методика викладання іноземної (англійської) мови для професійної комунікації [9]. У навчанні англійської мови для професійних цілей конструктивістський підхід можна визначити як специфічну побудову професійно орієнтованого мовного курсу у немовному ВНЗ, яка дає студентам можливість мимовільно оволодівати навичками та вміннями англомовної професійної комунікації через види навчальної діяльності, що моделюють професійну діяльність, причому остання здійснюється засобами іноземної мови [9].

Вже був розроблений і описаний у літературі практичний шлях реалізації конструктивістського підходу в курсі англійської мови для професійного спілкування у немовних ВНЗ. Він пролягає через так зване експерієнційне навчання (*experiential learning*) з властивими йому експерієнційними видами навчальної діяльності [5; 8; 9]. Експерієнційні види навчальної діяльності дозволяють засвоювати навчальну інформацію через досвід (*experience*) її використання у реальній або змодельованій практичній професійній діяльності (у наших умовах у змодельованій англомовній професійній комунікації), що, власне, і реалізує у навчальній практиці вимоги конструктивістського підходу.

Одним з найбільш типових видів експерієнційної навчальної діяльності у навчанні іноземних мов для професійного спілкування, який доцільно навести як приклад, є іншомовна ділова гра [7], особливо так звана безперервна ділова гра, в якій увесь навчальний процес об'єднується єдиним сюжетом (у нашому випадку розробки мовного курсу для фахівців у сфері туризму цей сюжет може бути пов'язаним зі створенням студентами власного уявленого туристичного агентства, в якому вони, нібито, працюють, розігруючи ділові та рольові ігри, що відображають його повсякденну діяльність) [2; 10]. У такій грі як формування навичок та вмінь іншомовного професійного спілкування, так і засвоєння потрібного для такого спілкування мовного матеріалу здійснюється мимовільно через іншомовне професійне спілкування і саме у ньому. Крім ділової гри, є й багато інших видів експерієнційної навчальної діяльності, які надалі будуть обговорені у цій статті, **метою** якої є їх аналіз у нерозривному зв'язку зі створюваним підручником з англійської мови для майбутніх фахівців у сфері туризму.

Виклад основного матеріалу. З наведених вище загальних положень щодо організації експерієнційної навчальної діяльності студентів зрозуміло, що її проведення для мимовільного формування у ній навичок та вмінь іншомовного професійного спілкування вимагає досить високого рівня володіння мовою загального вжитку в тих, хто навчається. Інакше, без спеціальних вправ для розвитку лексичних, граматичних та вимовних навичок, реалізувати, наприклад, іншомовну комунікацію у вищезгаданій діловій грі стане практично неможливим через недостатнє володіння студентами базовим мовним матеріалом і навичками його використання. Тому розроблюваний підручник, що побудований на засадах конструктивізму і базується на експерієнційних видах навчальної діяльності, можливо застосовувати тільки після того, як студенти досягли принаймні середнього рівня (рівня «незалежного користувача», або B1+/B2 за *Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти* [1]) у володінні загальноживаною англійської мови (**General English**). **Для умов немовного ВНЗ** це означає початок використання підручника з II курсу, коли на заняттях з англійської мови власне і починається вузькопрофесійна спеціалізація з мовної підготовки.

Підручник «*Tourist matters*» («*Туристичні справи*») розрахований на 144 години аудиторних занять (72 двогодинних заняття по два заняття на тиждень) і таку ж кількість годин позааудиторної самостійної роботи. Він складається з 12 тематичних розділів (*Units* – по 5-6 двогодинних аудиторних занять на кожній *Unit*), об'єднаних у 4 модулі (по три розділи на модуль), за кожним з яких йде одне повторювально-контрольне заняття. Тематика розділів відображає усі основні аспекти професійної діяльності менеджерів туризму (наприклад, вибір готелів для «своїх» туристів,

туристичних маршрутів для них і засобів транспортування к місцю початку маршруту і назад додому, участь у туристичних ярмарках, забезпечення туристів харчуванням тощо).

Кожний розділ (Unit) поділяється або на п'ять підрозділів (тоді розділ опрацьовується за 5 аудиторних занять – по одному заняттю на підрозділ), або на шість – і тоді кількість аудиторних занять, що відведені на розділ у цілому, дорівнює шести. Підрозділи носять назву *Кроки (Steps)*. Опис видів експерієнційної навчальної діяльності в кожному з Кроків розділу становить зміст усього подальшого викладення.

Перший з Кроків має назву *Introductory definitions* і призначений для комунікативного вступу до професійної теми через активізацію фонових знань студентів та надання їм інформації про базові поняття і визначення з неї. Робота зазвичай починається з мозкових штурмів та/або дискусій у малих групах стосовно цих базових понять, на основі чого кожна мала група робить коротку презентацію щодо своїх висновків. Наприклад:

Professionals in the field of tourism are most broadly divided into tour operators and travel agents. How would you formulate what each of them does? Try to define the jobs of a tour operator and travel agent in the most concise, comprehensive, and scientific manner and speak about their functions. Discuss and define the similarities and differences of these two basic professions in tourism. Discuss your definitions in the ... groups of three or four students (10 minutes). Then, every group is supposed to give their definitions for the benefit of the whole class (every student in the small group should say something concerning those definitions). Discuss all the definitions given by different groups and choose the best ones that satisfy everybody (15 minutes).

(Unit 1, тема: «*Tour Operators and Travel Agencies*»)

За презентаціями з їх обговоренням йде робота з аудиторним текстом, у якому надаються усі базові визначення щодо теми. Читання тексту супроводжується загальногруповим обговоренням різниці між інформацією та визначеннями в тексті і тими, що сформулювали самі студенти в своїх обговореннях та презентаціях.

Робота на занятті з *Introductory definitions*, як правило, завершується ще однією дискусією або мозковим штурмом для уточнення якихось більш вузьких понять, пов'язаних з темою, а за такою дискусією знов може йти презентації з їх обговоренням, наприклад:

The picture above shows a family on a tour. In your idea, what types of tourists exist? Discuss this in groups of three or four students (you have ten minutes for discussion). After the group discussion, one student from each of the groups will be requested to make a short presentation of the conclusions made (not more than three minutes for every presentation; not more than 15 minutes for all the presentations with questions to presenters).

(Unit 2, тема: «*Models of Holidaymaking and Types of Tourists*»)

Домашнє завдання після цього Кроку передбачає роботу з додатковим текстом, який розширює та уточнює набуту та обговорену інформацію, а також написання підсумовуючого есе за всією цією інформацією.

Другий Крок називається *Information processing* і пов'язаний з подальшим накопиченням та опрацюванням через обговорення інформації з професійної теми.

Він зазвичай починається з обговоренням у парах і взаєморецензування написаних вдома есе, які потім здаються викладачеві на перевірку і оцінювання. Далі виконується робота з аудиторним текстом з окремого питання загальної теми, після чого з цього питання проводиться нова дискусія у малих групах з презентацією результатів обговорення усім студентам, наприклад:

You certainly know that the best way of ensuring accommodation for the time of your holiday is to book it in advance. You can do it either yourself or through a travel agent. Read the text below (15 minutes) and then discuss in small groups of three or four students what you consider to be the best and safest way of booking accommodation. Why? Present your conclusions to the other students in class in a 3-4-minute presentation (every member of the small group is expected to speak in that presentation). You have five minutes for small-group discussions and up to twenty minutes for presentations from all the small groups.

(Unit 5, тема: «*Tourist Accommodation*»)

Наступним видом роботи є аудіювання тексту, пов'язаного з темою (наприклад, турист розмовляє з туристичним агентом або менеджером готелю про бронювання готелю для своєї родини на період відпустки), після чого проводиться загальногрупове обговорення почутої інформації і рольова або ділова гра в парах в аналогічній ситуації, наприклад:

Role play. Following the sample of the dialogue just heard, in pairs book hotel rooms by telephone. First, one of you is a hotel manager and the other a person booking a hotel room for himself/herself or for somebody else. Then, change roles. After that, change roles again, so that each student in the pair plays the roles of a hotel manager and a person booking hotel accommodation at least two times. In every dialogue of yours change the situation, hotel, its facilities, price, duration of guest's (guests') stay, the kind of room booked, food service alternatives, etc. You have time until the end of the class.

(Unit 5, тема: «*Tourist Accommodation*»)

Домашнє завдання до цього Кроку передбачає обов'язкову самостійну роботу студентів в Інтернеті або для пошуку та опрацювання якоїсь конкретної інформації, або для виконання іншого творчого завдання (наприклад, за темою розглянутого вище Unit 5 це є завданням спробувати забронювати англійською мовою он-лайн номер в готелі). На основі проведеної роботи студенти готують презентації на наступне заняття.

Прослуховування та обговорення таких індивідуальних презентацій кожного зі студентів займає більшу частину заняття, присвяченого опрацюванню третього Кроку кожного розділу підручника (назва Кроку: *Presentations and their discussion*). Після роботи з презентаціями, впродовж останньої частини заняття характерними є або написання реферату/анотації однієї з прослуханих презентацій (не власної, а когось з інших студентів групи), або аналіз кейсу, наприклад:

Case study. Study attentively the text of an announcement of an international event below (you have 3 minutes for reading).

DORTMUND
30.11.2016 –
01.12.2016

EHE - European Hotel Exhibition 2016. Exhibition and Congress. EHE is a global hotel trade event focusing on three main areas: hotel designing, constructing & remodeling, hotel styling & decoration, hotel operation. EHE CONGRESS hosts international speakers and offers a programme covering all current and future trends.

(borrowed from <http://www.world-tourism-exhibitions.com/> as of 3 November 2016)

After finishing studying the announcement, work in small groups of three to four students. Discuss (five minutes) whether this exhibition can be interesting only for those who are engaged in hotel business or for those who are engaged in tourism business, too. Why or why not? Present your ideas to the other students in a short 3-minute talk. You have 25 minutes for doing the task.

(Unit 3, тема: «*Fairs and Exhibitions in Hospitality and Tourism*»)

Домашнє завдання до цього Кроку передбачає роботу з текстами (з підручника або самостійно знайденими в Інтернеті), які служать додатковим (разом з усім, що сприймалося та обговорювалося студентами в процесі роботи над розділом) джерелом для написання звіту з якогось практичного питання ведення туристичного бізнесу, наприклад:

Use the text about water-based transportation in tourism and some additional Internet search for writing a 150-180-word report to the director of your travel agency suggesting that your agency starts promoting sea and river cruises as one of the principal directions of your activities.

(Unit 4, тема: «*Logistics, Supply Chain Management and Transportation in Tourism*»)

Якщо в розділі не п'ять, а шість кроків (це характерно для дещо більше ніж половини розділів підручника залежно від обсягу необхідної професійної інформації в конкретній темі, її складності та важливості), четвертий крок має назву *Development* і присвячений роботі з додатковими матеріалами (читання та аудіювання) з їх обговоренням (дискусії та аналіз кейсів), рольовим та діловим іграм, написанню студентами анотацій, рефератів, коротких звітів тощо. Домашнє завдання присвячується збору матеріалів (здебільшого в англomовному Інтернеті) для проведення безперервної ділової гри (див. далі) на наступному занятті.

П'ятий крок (четвертий, якщо в розділі усього п'ять кроків, тобто немає кроку *Development*), що має назву *Continuous simulation and project work*, є центральним, провідним для усього розділу (Unit) і найбільш творчим у ньому за видами навчальної діяльності. Уся аудиторна робота на відповідному занятті пов'язана з *безперервною діловою грою*. Раніше у статті вже було дано пояснення, що таке безперервна ділова гра, яка поєднує увесь навчальний процес єдиним сюжетом, де (в нашому випадку) студенти створюють власне (уявлене) туристичне агентство і нібито «працюють» у ньому. Саме п'ятий (четвертий) крок у кожному розділі (Unit) і відповідне аудиторне заняття реалізують розвиток сюжету гри, що потребує від студентів найбільш творчого підходу до виконання таких експериментальних навчальних завдань, що наведені нижче:

1. Continuous simulation. *Work in three or four small groups of four or five students in each of the groups – the same small groups in which you were doing continuous simulation tasks when working on all the preceding Units. Now you are going to discuss what hotels (and why) your agency is going to recommend to its tourists in every tourist destination that the agency specializes in. Listen (in turn, one after the other) to the report of every member of the group who was researching hotels at this or that particular destination and choose two hotels out of five that he or she suggests. One of them should be for tourists who are planning luxury tours for themselves, the other – for tourists with a limited budget. Give reasons for your choices and in this way compile a list of hotels to be recommended for every tourist destination that you specialize in. Prepare a presentation on your decisions. You have 30 minutes for the small group discussion.*

2. *Now every small group is expected to give a five-minute presentation to the rest of the class to outline everything concerning the hotels that you are going to recommend to tourists who have chosen those tourist destinations which your agency specializes in. Every member of the small group should deliver a part of your joint presentation and be ready to answer questions from the other small groups. You have 25 minutes for the task.*

3. Case study in continuous simulation. *In the same small groups brainstorm and role play the following case. A family with three children have turned to your travel agency. They want a two-week holiday in July with maximum comfort but on a limited budget. It is not too important for them which of your destinations to choose as long as it is a beach holiday and the hotel is cheap enough for the five of them. First, brainstorm what you can offer to those people. Then, role play a conversation between one or two representatives of your agency and the three members of the family in question (the husband, the wife and the elder son or daughter). Try to stimulate the family to accept one of your offers and leave satisfied. You have 15 minutes for the task.*

4. Role playing in continuous simulation. *In pairs:*

a) Act out a telephone conversation between a hotel (motel, aparthotel) manager and a representative of your travel agency booking a room for your customer.

b) Act out the telephone conversation between a representative of your travel agency and a customer who wants to book a bed-and-breakfast.

You have time until the end of the class.

(Unit 5, тема: «*Tourist Accommodation*»)

Проектна робота [3], яка організується на основі результатів безперервної ділової гри, проводиться як домашнє завдання, що виконується позааудиторно після аудиторного заняття, присвяченого Кроку, який розглядався. Як і безперервна ділова гра, проектні завдання є одним з найбільш важливих та провідних видів експерієнційної навчальної діяльності у циклі занять з одного розділу підручника завдяки своєму високому творчому потенціалу, інтеграції в них усіх видів мовленнєвої діяльності і підсумовуючому (з точки зору набутих комунікативних навичок, вмій та професійних знань) характеру.

Проектна робота є наскрізною для усього курсу і пов'язана з послідовною розробкою студентами проспекту того уявного туристичного агентства, яке вони створили, так, що після роботи над кожним розділом підручника ті, хто навчаються, розробляють аналогічний за тематикою розділ проспекту. Навчальні завдання для студентів зазвичай формулюються, як показано нижче:

Project work. At home, you will need to work in the same small groups that you were working in during the class time. Develop (in writing) the seventh part of your travel agency's prospectus. This part will need to be not less than 250-300 words. State what thermal and mineral water spas and international centres of medical tourism your travel agency specializes in and recommends to your tourists, what kinds of travel insurance you recommend that your clients get and will provide for them through insurance agencies-your partners. Give information about those partners and why you have chosen them.

After writing this part, print it on the computer and illustrate as well as you can. Print out several copies to use in the next class and get ready to present this completed part of the project to your class-mates and listen to their critiques and criticisms.

(Unit 7, тема: «*Medical Care and Insurance in Tourism*»)

Останній (шостий або п'ятий) Крок у розділі має назву: *Discussing projects, concluding and checking*. Перша половина заняття цього Кроку (*Discussing projects*) присвячується обговоренню результатів домашньої роботи студентів над навчальним проектом. Виконуються завдання такі, як у прикладі нижче:

Project work. Each of the small groups has written at home the seventh part of their agency's prospectus. Now every small group is expected to present this part of the prospectus to the other small groups. First, give them the printed out version of that part and very briefly (5 minutes) outline what you have written there. Then, for the next five minutes the students from the other small groups are supposed to give the presenters their critiques and criticisms telling them what was good and what was bad in the part of the project that they have completed. They are supposed to give recommendations as to how to improve that part. The presenters should take notes of the recommendations and improve their part of the prospectus in accordance with them before the next class where they will be asked to hand in their work to the teacher for checking and grading. Thus, the project presentation of one small group is expected to last for 10 minutes. After that, the members of the second small group will present their project for ten minutes in the same manner, etc. Depending on the number of small groups, the entire time for this task is from 30 to 40 minutes.

(Unit 7, тема: «*Medical Care and Insurance in Tourism*»)

Друга половина заняття з останнього Кроку (*Concluding and checking*) пов'язана з виконанням коротких завдань в усіх чотирьох видах мовленнєвої діяльності: говорінні (наприклад, рольова або ділова гра), аудіюванні (наприклад, слухання розмови між представником туристичного агентства та клієнтом; після прослуховування виконується або завдання з письма – письмове викладення основного змісту розмови, або тестове завдання на перевірку розуміння) та читанні (після читання тексту виконується або завдання з письма – написання реферату прочитаного тексту, або тестове завдання на перевірку розуміння). У всіх цих завданнях підсумовується мовний, мовленнєвий та змістовий матеріал теми і перевіряється розвиток відповідних англомовних комунікативних навичок та вмій студентів.

Повторювально-контрольні заняття між окремими модулями підручника будуються за тією ж схемою, що і завдання з частини *Concluding and checking* останнього Кроку кожного розділу, але обсяг цих завдань збільшується і вони охоплюють не матеріал однієї теми, а всіх трьох, які входять до модуля.

Висновки та перспективи подальших розробок. З викладеного видно, що у розроблюваному підручнику широко використовуються усі види навчальної діяльності, які прийнято вважати експериментальними, оскільки вони більшою або меншою мірою моделюють майбутню професійну діяльність випускників і роблять навчальний процес конструктивістським. Це такі види, як:

1. Ділові та рольові ігри, які знаходять своє найвище втілення у безперервній діловій грі.
2. Наскрізний навчальний проект, який базується на результатах безперервної ділової гри.
3. Мозкові штурми, кейси та дискусії з професійних питань.
4. Презентації з професійних питань.
5. Читання та аудіювання автентичних англомовних професійних джерел, основну частину з яких студенти знаходять самостійно через Інтернет-пошук на англомовних професійних сайтах.

6. Написання рефератів, есе професійного змісту, коротких професійних статей, розділів проспектів туристичного агентства, звітів з проектною роботою та безперервної ділової гри тощо.

Суто мовні вправи (лексичні або граматичні) у підручнику не використовуються зовсім, оскільки головним принципом розробленого підходу є мимовільне та підсвідоме засвоєння студентами мовного матеріалу в процесі іншомовного професійного спілкування.

Перспективою подальшої роботи в напрямі, який обговорювався у статті, є експериментальна перевірка розробленого підручника (після остаточного завершення його підготовки) в навчальному процесі ВНЗ, де навчаються студенти за спеціальністю «Туризм».

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. українського видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.
2. Тарнопольский О.Б. Методика обучения английскому языку для делового общения / О.Б. Тарнопольский, С.П. Кожушко. – К.: Ленвит, 2004. – 192 с.
3. Fried-Booth D.L. Project work / D.L. Fried-Booth. – Oxford: Oxford University Press, 1996. – 89 p.
4. Ioannou-Georgiou S. Constructing meaning with virtual reality / S. Ioannou-Georgiou. // TESOL Journal. – 2002. – Vol. 11, No.3. – P. 21–26.
5. Jerald M. Experiential language teaching techniques. Out-of-class language acquisition and cultural awareness activities. Resource handbook number 3. Second revised edition / M. Jerald, R.C. Clark. – Brattleboro, Vermont: Prolingua Associates, 1994. – 148 p.
6. Jonassen D.H. Supporting communities of learners with technology: A vision for integrating technology with learning in schools [Electronic resource], 1995. – Available at: DePaul University, Instructional Technology Development Department Web site: <http://www.itd.depaul.edu/website/pages/TrainingEvents/CourseMaterials/jonassen.asp>
7. Jones K. Simulations in language teaching / K. Jones. – Cambridge: Cambridge University Press. – 1982. – 122 p.
8. Kolb D. Experiential learning: Experience as the source of learning and development / D. Kolb. – Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall, 1984. – 248 p.
9. Tarnopolsky O. Constructivist blended learning approach to teaching English for Specific Purposes / O. Tarnopolsky. – London: Versita, 2012. – 254 p.
10. Tarnopolsky O. Acquiring Business English in a quasi-natural business environment: A method of teaching Business English to students of Business and Economics / O. Tarnopolsky, S. Kozhushko // *Working Papers in Educational Linguistics*. – Philadelphia: University of Pennsylvania, 2003. – 18, No.2. – P. 55–88.

References

1. Nikolaev, S.Yu. (Ed.). (2003). *Zahalnoevropeiski Rekomendatsii z movnoi osvity: vyvchennia, vykladannia, otsiniuvannia* [Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment]. Kyiv, Lenvit Publ., 273 p. (In Ukrainian).
2. Tarnopolskii, O.B. & Kozhushko, S.P. (2004). *Metodika obucheniiia anhliiskomu yazyku dlia delovoho obshcheniia* [Methods of teaching English for business communication]. Kyiv, Lenvit Publ., 192 p. (In Russian).
3. Fried-Booth, D.L. (1996). Project work. Oxford, Oxford University Press Publ., 89 p.
4. Ioannou-Georgiou, S. (2002). Constructing meaning with virtual reality. *TESOL Journal*, vol. 11, no. 3, pp. 21-26.
5. Jerald, M. & Clark, R.C. (1994). Experiential language teaching techniques. Out-of-class language acquisition and cultural awareness activities. Resource handbook number 3. Second revised edition. Brattleboro, Vermont, Prolingua Associates Publ., 148 p.
6. Jonassen, D.H. (1995). Supporting communities of learners with technology: A vision for integrating technology with learning in schools. Available at: DePaul University, Instructional Technology Development Department Web site: <http://www.itd.depaul.edu/website/pages/TrainingEvents/CourseMaterials/jonassen.asp>.
7. Jones, K. (1982). Simulations in language teaching. Cambridge, Cambridge University Press Publ., 122 p.
8. Kolb, D. (1984). *Experiential learning : Experience as the source of learning and development*. Englewood Cliffs, NJ, Prentice Hall Publ., 248 p.
9. Tarnopolsky, O. (2012). *Constructivist blended learning approach to teaching English for Specific Purposes*. London, Versita Publ., 254 p.
10. Tarnopolsky, O. & Kozhushko, S. (2003). *Acquiring Business English in a quasi-natural business environment : A method of teaching Business English to students of Business and Economics*. Working Papers in Educational Linguistics. Philadelphia, University of Pennsylvania Publ., no. 2, pp. 55-88.

В статье анализируется структура разделов учебника английского языка для студентов специальности «Туризм». Учебник строится на основе конструктивистского подхода, т.е. такой организации учебного процесса, которая обеспечивает студентам произвольное овладение языком через участие в иноязычном общении, развертываемом в ходе выполнения учебных заданий, моделирующих профессиональную деятельность будущего выпускника. Эти задания выполняются в экспериментальных видах учебной деятельности, которые и обеспечивают моделирование профессиональной деятельности и профессионального иноязычного общения, давая студентам возможность произвольно овладеть иностранным языком через практический опыт (experience) участия в таком общении. Приводятся примеры всех видов экспериментальной учебной деятельности, которые используются во всех разделах учебника в соответствии с подразделами каждого раздела.

Ключевые слова: учебник английского языка, специальность «Туризм», конструктивизм, экспериментальные виды учебной деятельности.

The article analyzes the unit structure in the textbook of English for students majoring in "Tourism." The textbook is designed on the basis of the constructivist approach, i.e. such an organization of the teaching/learning process that ensures students' involuntary language acquisition through participation in target language communication which is implemented when doing learning tasks modeling the professional activities of the future university graduate. Those tasks are completed in experiential learning activities that provide for modeling the professional activities and professional target language communication giving students opportunities of acquiring the language involuntarily through practical experience of participating in such communication. Examples of experiential learning activities are given – those that are used in every unit of the textbook in accordance with separate parts of every such unit.

Key words: textbook of English, "Tourism" major, constructivism, experiential learning activities.

Одержано 14.02.2017.